

Handläggare
Kerstin Persson

TJÄNSTESKRIVELSE

Datum
2020-11-24

Ärendebeteckning
SBN 2020/0005

Samhällsbyggnadsnämnden

Riktlinjer för uteserveringar

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden godkänner förslaget till riktlinjer för uteserveringar och föreslår kommunfullmäktige att anta förslaget till riktlinjer för uteserveringar.

Bakgrund

Kalmar kommun saknar idag en aktuell vägledning för uteserveringar. Riktlinjer som dessa bör regelbundet ses över och aktualiseras.

Samhällsbyggnadsnämnden gav samhällsbyggnadskontoret i uppdrag att revidera liggande uteserveringsprogram från 2016-10-26.

Samhällsbyggnadskontoret har tagit fram nya riktlinjer för antagande.

De förnyade riktlinjerna kommer utgöra en viktig del av det stadsmiljöprogram som samhällsbyggnadskontoret avser att arbeta fram under 2021, och blir därmed en del av ett större sammanhang.

Kerstin Persson
Bygglovsarkitekt

Bilagor:

Sammanträdesprotokoll gällande beslut om revidering av uteserveringsprogram, 2016-10-26

Riktlinjer för uteserveringar

§ 177

Handläggare: Björn Strimfors

Dnr: 2016-4703

Ärende: Revidering av uteserveringsprogram

Handling: Samhällsbyggnadskontorets yttrande 2016-10-13, BILAGA § 177.

BESLUT: **Samhällsbyggnadsnämnden ger stadsarkitekten i uppdrag att revidera uteserveringsprogrammet för Kalmar kommun.**

Uteserveringsprogrammet ska presenteras för samhällsbyggnadsnämnden våren 2017.

Handläggare
Björn Strimfors
0480-450053

Datum
2016-10-13

Ärendebeteckning
2016-4703

Samhällsbyggnadsnämnden

Ärende: Revidering av uteserveringsprogram

Förslag till beslut

Samhällsbyggnadsnämnden ger stadsarkitekten i uppdrag att revidera uteserveringsprogrammet för Kalmar kommun.

Uteserveringsprogrammet ska presenteras för samhällsbyggnadsnämnden våren 2017.

Bakgrund

Kalmar har en av Sveriges mest attraktiva stadskärnor. Inte minst har vi en fantastisk kulturhistorisk miljö med många intressanta byggnader. Stadskärnan omgärdas också av flera vattenrum, som alla bidrar till att öka attraktiviteten. Mitt i centrum finns både lek- och badplatser i direkt anslutning till stadsrummet. Detta är en styrka att kunna erbjuda och något vi ska både värna och utveckla.

En central fråga för stadens utveckling är att öka stadslivet genom att erbjuda ett attraktivt utbud av aktiviteter, ökat antal bostäder och fler verksamheter. Detta kan göras genom medvetna satsningar på stadens publika rum och utbud för att stärka Kalmar ytterligare både som attraktiv bostads- och studieort och verksamhetsort och som spännande besöksmål. Bland annat har Kalmar kommun under många år arbetat medvetet med att stärka Kalmar stadskärna med bla lokalisering av Linneuniversitet, nya bostäder, nya verksamheter samt nya evenemang. Kalmar har under senare år blivit en populär attraktiv sommarstad.

Det har arbetats målmedvetet och aktivt från olika håll för att skapa en stadskärna som lockar och intresserar besökare, turister och Kalmarbor att besöka och uppleva stadskärnan. Ett resultat av detta är att behovet av utveckla den publika miljön i stadskärnan genom t ex god gestaltning av uteserveringar mm. Kalmar kommun har ett

Datum
2016-10-19

2 (2)

uteserveringsprogram som godkändes av samhällsbyggnadsnämnden den 21 mars 2013.

Flera restauranger och caféer väljer att satsa på just uteserveringar och antalet uteserveringar har både ökat och förändrat karaktär. Det har inkommit önskemål om behovet av olika väderskyddade uteserveringar, samt att säsongen för uteserveringar i Kalmars stadskärna borde förlängas och att det borde finnas möjlighet att ha fasta vinteruteserveringar i stadskärnan. Samhällsbyggnadskontoret ser även ett behov av att ge olika platser i stadskärnan olika förutsättningar vad gäller uteserveringar, bland annat med hänsyn till stadens kulturhistoriska miljö.

Mot bakgrund av ovanstående föreslår jag att samhällsbyggnadsnämnden ger stadsarkitekten i uppdrag att revidera uteserveringsprogrammet för Kalmar kommun.

Björn Strimfors
stadsarkitekt

Riktlinjer för uteserveringar

Uteserveringar - Villkor och vägledning

En attraktiv stad för alla

Här kan du läsa om våra villkor, om hur man ansöker och om de tillstånd som gäller vid användning av offentlig plats angående uteserveringar.

Riktlinjer för uteserveringar

Uteserveringar - villkor och vägledning - innehåll:

1	INLEDNING	2
	Sammanfattning av riktlinjer	3
2	RIKTLINJER FÖR UTESERVERINGAR	4
	• Varför finns riktlinjer?• Var gäller riktlinjerna och vem använder dem?• Vilka instanser möter man?• Kostnader, efterlevnad och konsekvenser• Ansökningstid• Läsanvisningar	
3	TILLSTÅND – SÅ ANSÖKER MAN	6
4	MARKANVÄNDNING	7
	• Träden i staden• Inramning• Möbler och möblering• Parasoll och markis• Bar och serveringsdisk	
5	TILGÄNGLIGHET - Kalmar kommun är till för alla	13
6	BYGGLOV	15
	• Kräver bygglov• Kräver normalt inte bygglov• Bygglovsansökan	
7	TILFÄLLIGA FÖRSÄLJNINGSTÄLLEN	16
8	UPPVÄRMNING, EL OCH BRANDSKYDD	17
9	RENHÅLLNING och SKÖTSEL	18
10	UTESERVERING VINTERTID	19
11	CHECKLISTA	20
	• Uteservering• Kontaktlista	

1. INLEDNING

Uteserveringar är ett viktigt, positivt och uppskattat inslag i Kalmar. De kan och ska bidra till att stärka Kalmar som en plats med attraktiva, funktionella och vackra mötesplatser.

Uteserveringar ska hålla hög kvalitet, utformas med omsorg om användarna, vara tillgängliga för alla samt vara möjliga att hålla öppna året om.

Kalmar har en unik stads- och kulturmiljö. I centrala Kalmar är det särskilt viktigt att uteserveringarnas gestaltning är god. Med omsorg och respekt måste de anpassa sig till det gemensamma rummet som formas av gator, torg, husfasader och växtlighet. Hur det rummet möbleras och används spelar stor roll för Kalmar. En livskraftig stad behöver en levande stadskärna.

Kalmar kommun arbetar målmedvetet med gestaltning, trygghet och tillgänglighet på allas lika villkor för att göra staden och kommunen mer attraktiv.

Målet med riktlinjerna för uteservering är att ge alla som verkar i Kalmar en bild av kommunens ambitioner för uteserveringars verksamhet. För intressenter ska de ge möjligheter att utveckla sin verksamhet men också vara en tydlig vägledning för vad en ansökan ska innehålla, vilka lagar och regler som ska följas, vilka krav som kommunen ställer och hur handläggning för den sökta åtgärden sker. Kalmar ska på detta sätt bli en vackrare och mer tillgänglig kommun som är lockande för boende och besökare.

Framtagande

Råd och riktlinjer för uteserveringar har tagits fram av stadsarkitektsverksamheten i dialog med branschrepresentanter och i samverkan med företrädare för regionens näringsliv, lokala företagare och övriga berörda intressenter.

Samhällsbyggnadskontoret, November 2020

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE

Sammanfattning av riktlinjer:

Parasoll, solsegel och markiser ska vara nerfällda när verksamheten är stängd.

Kulörer som överensstämmer med fasadfärgen är lättast att passa in.

Efter tillståndsperioden ska de monteras ned

Möbler, skyltar, markiser och utsmyckning ska rymmas inom avgränsad yta.

Inramningen ska vara upp till 1,1 m hög, lätt att flytta och ha en entré som är minst 1 m bred, eller 1,2 m vid fler än 150 personer.

Den fria passagen för fordonstrafik ska vara minst 3,5 m. Framkomlighet för transport och räddningstjänst ska säkras.

Fri höjd under markiser ska vara minst 2,3 m över uteserveringen.

Hantering av gasol kräver tillstånd av räddningstjänsten.

Möbler ska stå direkt på markytan.

Bord och stolar bör vara tillgängliga för alla och ska helst inte ha färger eller material som bländar.

Ingen reklam får förekomma på inramning, parasoll eller möbler.

2. RIKTLINJER FÖR UTESERVERINGAR

Varför finns riktlinjer?

Riktlinjer för uteserveringar finns till för att reglera användningen av våra allmänna ytor vid upplåtelse till näringsverksamhet. Riktlinjerna sammanställer de krav som Kalmar kommun har beslutat om samt ger råd och stöd till den som söker markupplåtelse för uteservering. Riktlinjerna utgår från krav som ställs i ordningslagen, plan- och bygglagen, miljöbalken och kulturmiljölagen. För att sökanden ska få tillstånd för uteservering krävs att man uppfyller alla krav samt att gestaltningen godkänns av stadsarkitektverksamheten.

Var gäller riktlinjerna och vem använder dem?

Riktlinjerna gäller i hela kommunen på gator, torg och i parker som är allmän platsmark och på kvartersmark som ägs av Kalmar kommun.

Riktlinjerna vänder sig till café- och restaurangägare som vill ansöka om tillstånd för uteservering.

Riktlinjerna är också ett underlag för tjänstepersoner på Kalmar kommun som använder dem i bedömningen av ansökningar, samt för tjänstepersoner på samhällsbyggnadskontoret som handlägger bygglovsärenden och alkoholtillståndsärenden.

Vilka instanser möter man?

Varje aktör som vill nyttja allmän platsmark kommer i kontakt med samhällsbyggnadskontorets stadsarkitektverksamhet och här finns mobilitetsenheten som har ansvar för att ansökan skickas på remiss inom kommunen efter att en tillståndsansökan är inskickad till Polismyndigheten. Mobilitetsenheten sammanställer kommunens svar.

På samhällsbyggnadskontorets stadsarkitektverksamhet finns också bygglovsenheten som hanterar frågor om bygglov och kan ge råd inför ansökan. På serviceförvaltningen kommer man i kontakt med personer som ombesörjer skötseln av gator och torg.

Kommunens alkoholhandläggare som handlägger ansökan ser över alkoholtillstånden.

På samhällsbyggnadskontoret finns miljöverksamheten där sökanden kan få hjälp med frågor om vilka tillstånd man behöver vid livsmedelshantering.

Kalmar kommun jobbar ständigt med att förenkla den sökandes kontakt med organisationen genom att hjälpa personen vidare i processen och svara på frågor, men det är den sökandes ansvar att se till att samtliga villkor och riktlinjer efterföljs.

Kostnader, efterlevnad och konsekvenser

Enligt lag har Kalmar kommun rätt att ta ut avgifter enligt gällande taxa för upplåtelser på offentlig plats.

Avgifterna följer taxan som beslutas i kommunfullmäktige och regleras årligen enligt Statistiska centralbyråns Konsumentprisindex (KPI).

Upplåtelseavgiften ska betalas i förskott om inte annat har överenskommit. Om betalning inte erläggs i tid har mobilitetsenheten vid samhällsbyggnadskontoret på kommunen rätt att debitera dröjsmålsränta enligt räntelagen.

En förutsättning för att få upplåtelse på allmän platsmark, eller för servering på annan mark som ägs av Kalmar kommun, är att riktlinjerna för uteserveringar följs.

Polismyndigheten har tillsynsansvaret av uteserveringar.

Om villkoren för markupplåtelsen inte följs kan polisen återkalla tillståndet och om mindre avvikelser från villkoren görs kommer rättelse att krävas.

Kvarstår ett problem kan tillståndshavaren straffas med böter för brott mot ordningslagen.

Om en tillståndsinnehavare bryter mot riktlinjer kan Kalmar kommun överväga att inte tillstyrka framtida ansökningar. Om upplåtelsens utformning och/eller placering ändras så behöver man göra en ny ansökan.

Ansökningstid

Man kan välja att ansöka för hela året. Förutsättningarna skiljer sig delvis så det är viktigt att precisera hur man planerar att utforma uteserveringen beroende på tidsperiod. Regelverken ser olika ut beroende på säsong.

Det går också att söka för sommar- och vintersäsong separat.

Sommarsäsong: 1 april - 31 oktober.

Vintersäsong: 1 november - 31 mars.

Vid komplett ansökan är kommunens mål att handläggningstiden ska vara maximalt åtta veckor. Om man räknar med 8 veckor så kan man vara säker på att få tillståndet vid utsatt tid.

Läsanvisningar

Varje avsnitt i riktlinjerna inleds med en beskrivning av vad riktlinjerna syftar till och därefter kommer de krav som ställs.

Uppdelningen där allmänna råd och rekommendationer skiljs från krav har till uppgift att göra det lättare för läsaren att förstå hur riktlinjerna kan uppnås.

Under rubriken "Råd och rekommendationer" finns beskrivning av vad uteserveringen bör ta hänsyn till, samt råd kring hur uteserveringen kan utformas.

Det finns en stor frihet i utformning av uteserveringen men gestaltningen ska godkännas av stadsarkitektverksamheten. Konsultera därför gärna samhällsbyggnadskontoret redan i tillståndsskedet för råd och rekommendationer om möblemang, materialval, kulörer och utförande.

Varje avsnitt avslutas med en textruta där krav har samlats. Kraven ska följas för att tillstånd ska ges.

3. TILLSTÅND - så ansöker man

Ansökan om tillstånd att använda allmän platsmark görs till Polismyndigheten. Det är Polismyndigheten som ger tillstånd att använda allmän platsmark för uteservering efter yttrande från samhällsbyggnadsnämnden. I samband med ansökan tar man ut en ansökningsavgift.

Det kan uppstå en situation där Kalmar kommun kan behöva tillfällig tillgång till upplåten yta för akut underhåll eller reparation av ledningsstråk i marken. Man ska då nedmontera de delar av uteserveringen som behövs för underhållet eller reparationen av ledningsstråket.

Ansökningsblankett för tillstånd till uteservering heter "Ansökan om tillstånd enligt ordningslagen och lokala föreskrifter". Den hittar sökanden enklast på www.polisen.se.

Där står också vart man skickar eller lämnar ifylld blankett.

Om man som sökande är osäker på om det behövs tillstånd kan man kontakta Polismyndigheten. Se "Checklista" med kontaktuppgifter sidan 20.

Till ansökan

- Datum för önskad uteservering och vilka tillstånd som söks ska anges, samt ytan för respektive period.
- Vid ansökan ska ritningar bifogas:
En situationsplan som visar området samt en mer detaljerad plan där man tydligt visar tänkt område med entré och möblering (förslagsvis skala 1:50)
- Förklaring på vilka material man som tillståndshavare tänker använda i möbler, eventuella urnor och staket/ avgränsning samt kulörval. Ange även färg på eventuell markis eller parasoll.
- Bifoga gärna foton eller tydliga bilder som visar bord, stolar, parasoll, staket, blomlådor, belysning med mera.

Krav

I ansökan anger man mellan vilka datum man söker tillstånd för.

Observera att det ska innefatta byggnation och nedmontering av uteservering.

För att tillstånd skall kunna ges är det ett krav att restaurangen är öppen och att serveringen används aktivt.

Det är möjligt att ändra ytan utifrån bedömt behov.

Om utrustning inte plockas ner i tid kan framtida tillstånd nekas.

Eventuell återkallelse, ny ansökan eller förändring av tillstånd kan man läsa mer om på kommunens hemsida. Där finner man även information om kostnader, betalningsansvar och kommunens rätt att ta ut avgift.

Vid akut underhåll eller reparationer av ledningsstråk i marken ska uteserveringen kunna nedmonteras tillfälligt.

4. MARKANVÄNDNING

Uteserveringen är en del av stadsmiljön, och marken det golv som vi alla delar i staden. Uteserveringen ska därför bestå av samma markunderlag som omgivningen. Uteserveringen som ansluts till fasad ska vara lika bred som restaurangen är inne och uteserveringsmöblerna placeras primärt på marken.

En uteservering får inte placeras så att den försvårar framkomlighet för fotgängare, cykel- och biltrafik, räddningstjänst eller andra transporter.

Stadens gatumöbler som exempelvis bänkar, papperskorgar och trafikskyltar får inte flyttas och annan utrustning får inte blockeras eller skymmas.

Fri passage kan antingen säkras mot gatan utanför serveringsytan eller mellan serveringsytan och fasad. Varje plats är unik och ska bedömas utifrån dess förutsättningar.

Träden i staden

Träd behöver skyddas från värmeaggregat och från nötskador på barken. Man får inte placera värmeaggregat inom en radie av 1,5 meter från trädet.

Ett trads rotzon motsvarar ofta trädkronans omfång. Olämpligt tyngande material får inte placeras ovanpå rotzonen och tunga arbetsredskap eller motorfordon ska inte köras inom denna zon.

Ytan runt ett träd kan vid behov undantas från upplåtelseområdet. Det innebär då att tillståndsinnehavaren genom lämplig avgränsning ska se till att ytan runt trädet inte nyttjas.

Inramning

Det finns många sätt att rama in och anpassa uteserveringens avgränsning. De krav som ställs på utformningen utgår främst från platsens förutsättningar och stadsbilden. Andra krav kan finnas i alkohollagen, Boverkets byggregler (BBR) om krav på tillgänglighet samt i Boverkets riktlinjer och allmänna råd om enkelt avhjälpta hinder. Dessa regler gäller för alla typer av konstruktioner oavsett om de är bygglovspliktiga eller inte.

En avgränsning bidrar också till att både gäster och förbipasserande tydligt kan se vilket område som är avsett för uteservering.

Frågor om tillgänglighet beaktas vid tillståndsprövningen för markupplåtelse. Se Boverkets föreskrifter och allmänna råd för mer information om vad som kan vara ett hinder och hur det bör avhjälpas.

Om man vill ha uteservering mot annan fasad måste fastighetsägaren till grannlokalen lämna ett skriftligt godkännande. Vid undantagsfall kan uteserveringen även placeras på motsatt sida av gatan. Storlek och utbredning blir då likvärdig den area som skulle ha varit aktuell intill fasaden. Denna fristående servering ska vara inhägnad och servicepersonal ska finnas.

Det går bra att sätta vindskydd i staket.

Om endast caféverksamhet bedrivs på uteserveringen och inget alkoholtillstånd avser söks, behövs inramning endast på kortsidorna. Inramningen kan då vara av enklare karaktär, med staket eller växtkrukor.

Där förutsättningarnas beskaffenhet är av sådan karaktär att det inte går att möblera direkt på befintligt markunderlag kan man ansöka om att bygga ett upphöjt golv. Konstruktionens underrede ska då kunna nås för eventuell skadedjursbekämpning.

Krav

Öppningen till uteserveringen ska vara minst 1,0 meter bred. Om verksamheten kan ta in fler än 150 personer ska öppningen vara minst 1,2 meter.

Avgränsningen ska vara maximalt 1,1 meter, vara stabil, genomsiktig och vara flyttbar.

Staket eller krukor med plantering som del av en sammanhängande avgränsning går bra.

En horisontell regel i nederkant ska finnas 0,1-0,3 meter ovan mark.

En synskadad person som orienterar sig med synkäpp kan då känna av denna. Längs golv och ramper ska kanter tydligt märkas ut.

Allt ska rymmas inom avgränsning så att inte annan aktivitet störs.

Uteserveringen som ansluts till fasad ska vara lika bred som restaurangen är inne.

Ytermåttet på serveringen varierar med gatans bredd och måtten finns i polistillståndet.

Om man vill ha uteservering mot annan fasad måste fastighetsägaren till grannlokalen lämna ett skriftligt godkännande.

Hela utrustningen - möbler, skyltar, blomlådor och utsmyckning med mera ska rymmas inom avgränsad yta och ska inte sticka ut förbi avgränsningen.

Möbler ska placeras direkt på marken.

Uteserveringsytan får inte avgränsas mot allmän plats med dörr eller grind om inget annat framgår av villkoren i tillståndet.

Minst 1,5 meter av gångbanan ska vara fri från etableringar för tillgänglig gångyta.

Ett avstånd på 3,0 meters passage gäller vid busshållplats. Avsteg kan förekomma.

När tillstånd ges tas hänsyn till att snöröjning ska kunna ske med 3,2 meters fri körbredd.

Ledstråk får inte täckas för och den som arrenderar marken är ansvarig för att miljön är säker.

KRAV

- Uteserveringen får inte vara längre än serveringsytan inomhus
- Hela uteserveringen ska rymmas inom upplåten yta
- Vid alkoholtillstånd krävs tydlig avgränsning av serveringsytans alla sidor
- Avgränsningen får vara högst 1,1 meter hög
- Man skickar alltid in ansökan för handläggning - även om man inte ska servera alkohol
- Gestaltningen godkänns av stadsarkitektverksamheten under ansökningsprocessen
- Om endast caféverksamhet bedrivs på uteserveringen och inget alkoholtillstånd ska sökas så behöver endast kortsidorna inramas. Inramningen kan då vara av enklare karaktär, med staket eller växtkrukor
- Avgränsningar ska utformas i en mörk kulör och därmed utgöra god kontrastverkan. I avsnittet "Tillgänglighet.." finns mer information om detta samt om kommunens kulör.
- Inramningen ska vara lätt att flytta och inte begränsa sikten för förbipasserande
- Fri passage vid gata med fordonstrafik, 3,5 m fri passage, och vid cykelbana eller gång- och cykelbana minst 2,5 meter
- Hög- och sänkbart glas får vara 1,5 meter högt i uppfällt läge. Avgränsning ska vara nedfälld när verksamheten är stängd
- Vid anläggning av upphöjt trägolv, som i undantagsfall får utföras, ska ramp anläggas inom upplåten yta och man ska kunna nå under fundamentet vid eventuell skadedjursbekämpning
Den upphöjda golvytan ska plockas bort vid tillståndets utgång
- Till upphöjda golv måste ramp finnas. Lutningen ska som högst vara 1:20 och måste vara placerad inom upplåten yta
Läs mer om detta i kapitlet "Tillgänglighet.."
Ju mindre lutande plan desto lättare att röra sig på
- Reklam får inte förekomma på inramningen
Verksamhetens logotyp får finnas liksom skyltar med meny och annan information
- Man får inte placera värmeaggregat närmare än 1,5 meter från träd

Möbler och möblering

Möbelvalet är centralt för upplevelsen av serveringen. För att leva upp till lagar om tillgänglighet och fungera väl i stads- och utemiljön finns både rekommendationer och vissa krav att förhålla sig till.

Stolar och bord ska stå stadigt, ställas löst på marken och vara lätta att flytta. Det är viktigt att möblerna placeras luftigt och inte alltför nära varandra. Skrymmande breda soffor passar sällan på en uteservering. Sammansatta bord och bänkar är inte att föredra då de minskar tillgängligheten.

Krav

Möbleringen ska göras med hänsyn till framkomlighet och tillgänglighet. En uteservering ska vara möblerad så att den även är användbar för personer med funktionsnedsättning. På uteserveringen ska det därför finnas utrymme tillgängligt för personer i rullstol att sitta vid bord. Se även avsnittet " Tillgänglighet.."

Mellan borden ska finnas ett rörelsestråk så att både gäster och personal kan röra sig. Gången får ej blockeras av exempelvis parasoll eller värmare.

Möblerna ska hållas rena och hela.

Både stolar med och utan armstöd ska finnas för att underlätta för människor med funktionsnedsättning.

KRAV

- Bord och stolar ska stå löst på marken och vara enkla att flytta. Det ska finnas stolar både med och utan armstöd
- Gångar mellan bord får inte blockeras. Mellan borden ska ett rörelsestråk finnas som är 1 meter brett
- Plats ska finnas även för en rullstolsburen
Bord som är tillgängliga för rullstol har minst 0,8 meter mellan bordben och skiva, som går ut 0,6 meter
- Reklam är inte tillåten på möbler

Råd och rekommendationer

Genom att möblera med stabila möbler av god kvalitet och i hållbara material som exempelvis metall, smide eller lättare träkonstruktioner, blir uteserveringen mer inbjudande.

Materialvalen som möbleringen utgörs av kan variera beroende på plats. På Kvarnholmen bör inte plastmöbler förekomma och där passar inte heller obearbetade material eller konstruktioner som exempelvis lastpallar.

En neutral, mörk färgskala, ger utrymme för andra detaljer att bidra med det färgstarka. Med en mörk kulör på avgränsningen så syns den bättre för alla.

Parasoll och markis

Uteserveringar ska uppfattas som en del av gaturummet och därmed vara så öppna som möjligt. En bra idé kan vara att kombinera en markis närmast byggnaden med lösa parasoll.

En fritt hängande markis är generellt inte bygglovspliktig men kom ihåg att inte någon del av skyddet får hamna utanför uteserveringen.

En helt innesluten uteserveringsyta kan bedömas som en tillbyggnad och kräver då bygglov.

Krav

Den fria höjden i markisens ytterkant ska vara lägst 2,3 meter. För fasta markiser och fasta parasoll krävs vanligtvis inte bygglov men för markiser med stödben och skärmtak över serveringen krävs bygglov. De får heller inte bäras upp av sidoväggar utan bygglov.

De ska kunna fällas upp och ned beroende på väderlek.

Verksamhetsnamnet får förekomma på markisernas och parasollernas nedhängda kant men annan reklam får inte förekomma på parasoll, solsegel eller markiser.

KRAV:

- Bygglov krävs om markis eller parasoll behöver fästas i vägg
- Varumärkesreklam godkänns inte på parasoll, markiser eller solsegel
- Alla parasoll, solsegel och markiser ska ha minst 2,3 m fri höjd över mark samt avslutas inom uteserveringens avgränsning
- De ska vara nedfällda när verksamheten är stängd och ska monteras ner när tillståndperioden har löpt ut

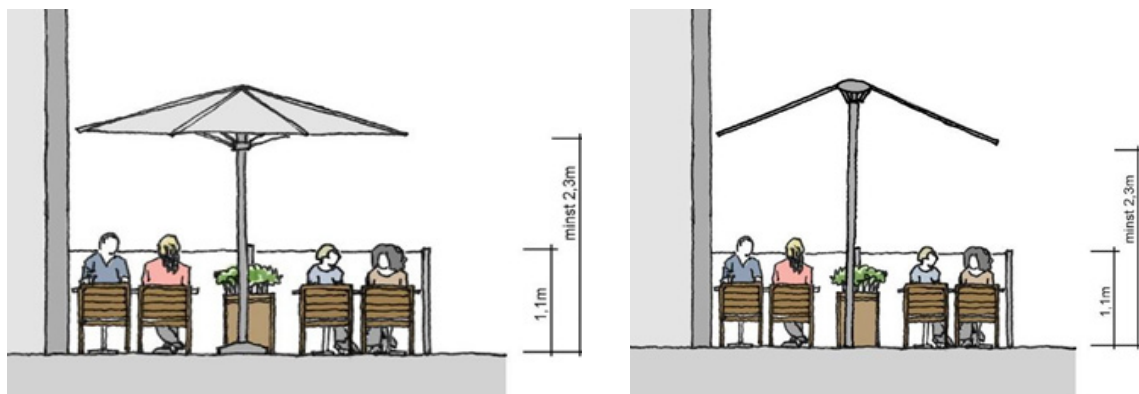
Råd och rekommendationer

Använd i första hand fristående parasoll och i andra hand fritt hängande markiser (utan stödben eller liknande) som ger ett lätt och öppet intryck. En bra idé kan vara att kombinera en markis närmast byggnaden med lösa parasoll.

Kulörer bör väljas efter fasadens ton, då smälter denna in i omgivningen på ett fint sätt. I samråd med samhällsbyggnadskontoret får man vägledning och råd på material och kulörval.

En helt innesluten uteserveringsyta kan bedömas som tillbyggnad och kräver då bygglov.

Markiser och parasoll ska kunna fällas upp och ned beroende på väderlek.

Servering med fristående parasoll och markis, där den fria höjden ska vara minst 2,3 meter enligt ovanstående bilder

Bar och serveringsdisk

I vissa fall kan det vara lämpligt med en kompletterande bar eller uteserveringsdisk. De ska utformas så att de överensstämmer med den omgivande stads- och utemiljön.

Krav

Likt stolar, bord och markiser ska även bardisken vara en lös möbel. En bar och serveringsdisk ska vara maximalt 1,20 meter hög och en del av disken ska ha en lägre höjd, maximalt 0,9 meter, som är anpassad för rullstol.

Bar- och serveringsdiskar får inte skymma viktiga siktstråk eller utgöra hinder för överblickbarheten. Man måste även få överskådlighet för utrymningsvägar på en uteservering.

KRAV:

- Sidorna på disken ska vara högst 1,2 meter höga
- Varumärkesreklam är inte tillåten
- Utformning och placering ska redovisas i ansökan
- Allt ska monteras ner när tillståndet löper ut

Råd och rekommendationer

Eventuellt tak över bardisk bör utgöras av parasoll, solsegel eller markisväv och information om hur dessa utformas finner man under kapitlet "Parasoll och markis".

5. TILLGÄNGLIGHET - Kalmar kommun är till för alla

I ett samhälle för alla ska miljöer, produkter och tjänster utformas utifrån att människor är olika och har olika förutsättningar.

Det innebär att en uteservering ska utformas så att den kan användas av alla människor. Ingen särbehandling ska ske för personer med funktionsnedsättning.

I plan- och bygglagen, och i de bestämmelser som lagen hänvisar till, finns det angivet vilka krav på tillgänglighet som ska ställas på vår omgivning.

Lagen beskriver vilken som är den lägsta tillåtna nivån och hur den kan uppnås.

Kalmar kommun kan, i egenskap av markägare, ställa högre krav på tillgänglighet än vad som framgår av lagen. Därför innehåller riktlinjerna för uteservering de krav som Kalmar kommun har valt att ställa.

I kommunens funktionshinderstrategi för delaktighet och tillgänglighet

”Tillträde till samhället” står det att samhället ska utformas med medvetenhet om den variation som finns i befolkningen.

KRAV

- Nivåskillnaderna till och på uteserveringen ska vara så små som möjligt. En uteserverings yta ska därför placeras i marknivå, stadens golv, om inget annat framgår av villkoren i tillståndet
- En ramp ska utföras i halksäkert material, 1,3 meter bred och med en lutning på högst 1:20
Om platser inte medger kan en lutning på 1:12 utföras
Ledstång ska finnas på minst ena sidan om rampen, vid ramp med höjd som överstiger 0,2 meter ska ledstång finnas på båda sidor
Avåkningsskydd på 40 millimeter ska utföras på båda sidor
Rampen får ha en höjdskillnad på högst 0,5 m utan vilplan
Vilplanen ska vara minst 2 m långa
- En uteserveringsyta får inte avgränsas mot allmän plats med dörr eller grind om inget annat framgår av villkoren i tillståndet
Trög dörr in till byggnaden och tillgänglig toalett ska utföras med dörrautomatik
- Där nivåer inte kan undvikas ska höjdskillnader eller steg kontrastmarkeras med en ljuskontrast på minst 0,40 enligt NCS färgsystem
Markeringarna ska utföras konsekvent inom området
- Möbleringen ska inte vara tät eller kompakt utan ska istället upplevas som luftig

Frågor om tillgänglighet beaktas vid tillståndsprövningen för markupplåtelse. Skulle det senare visa sig att tillståndet inte följs eller att det ändå finns brister i fråga om tillgänglighet på uteserveringen kan man som café- och restaurangägare föreläggas att åtgärda bristen.

Råd och rekommendationer

Inhägningen utförs med fördel i en mörk kulör. Kontrasten gör den tydlig att se för alla. Dämpad och neutral mörk färgskala ger även utrymme för andra detaljer att bidra med det färgstarka.

Kalmar har en stadskulör som man med fördel kan använda. Den har en mörkt varmgrå ton och heter RAL 7024 för metall. I NCS färgsystem heter den som standardkulör: NCS S 7502-B.

Se [Kalmar.se/tillganglighet](https://www.kalmar.se/tillganglighet)

I Boverkets föreskrifter och allmänna råd finns mer information om vad som kan vara ett hinder och hur det bör avhjälpas.

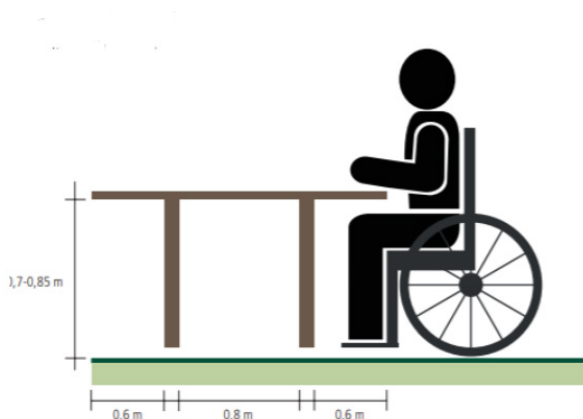

Bild på optimal sittyta vid bord för person i rullstol.
Vi kräver inte att alla bord ser ut på detta sätt.

6. BYGGGLOV

Bygglov kan krävas för utrustning och byggnadsdelar som ingår i en uteservering.

Kalmar kommun har tagit ställning till vad som i normalfallet ska gälla för krav på bygglov.

Kräver bygglov

- Uteservering med tak och täckande väggar, även en tät kombination av markis och höj- och sänkbar avgränsning.
- Staket högre än 1,1 meter.
- Höj- och sänkbar glasavgränsning högre än 1,5 meter eller som inte utförs i klart glas.
- Kiosk eller barbyggnad som innebär att människor kan uppehålla sig i den.
- Barbyggnad med tak.
- Skyltar inom Kvarnholmen

Kräver inte bygglov

- Höj- och sänkbar glasavgränsning (upp till 1,5 meter) med klart reflexfritt glas. På sådant får verksamhetsnamn förekomma men inte reklam.
- Staket upptill 1,1 meter.
- Smidesstaket som är glest utformat (som har mer än 50 % luft).

Bygglovsansökan

Man ansöker med fördel via kommunens hemsida. Ansökningsblankett går även att skriva ut eller finns att hämta vid kommunens kontaktcenter.

Information gällande bygglov med exempelritningar och tips finns på kommunens hemsida: www.kalmar.se

7. TILFÄLLIGA FÖRSÄLJNINGSTÄLLNINGSSTÄLLNINGAR

Informationen riktar till aktörer som driver eller vill driva verksamhet med serveringsvagn, så kallad matvagn eller foodtruck.

I Kalmar stad kan serveringsvagnar få tillstånd att exempelvis placeras på Stortorget.

Kalmar kommun tar ut en hyra av allmän platsmark. Mobilitetsenheten på kommunen har information om hur man går tillväga.

Krav

Elkabel kan inte placeras direkt på mark utan medgivande från mobilitetsenheten.

Hantering av gasol och andra brandfarliga vätskor kräver i de flesta fall (mer än 60 liter) särskilt tillstånd från brandkåren.

KRAV

- Vagnarna får vara uppställda endast då försäljning sker. Övriga tider ska vagnarna vara borttransporterade från aktuell plats
- Skyltning får endast förekomma på vagnen
- Inga lösa skyltar, gatupratare, ska finnas på exempelvis gång- och/ eller cykelbana
- Platsen ska vara städad då serveringsvagnen transporteras bort

Råd och rekommendationer

Serveringsvagnarna bör i första hand ha till uppgift att tillmötesgå ett allmänt behov av service och utgör ett komplement till befintliga verksamheter.

8. UPPVÄRMNING, EL och BRANDSKYDD

Värmeaggregat av olika typer anses ofta behövas på uteserveringar i vårt klimat. Tyvärr kan värmekällorna skada träd som står nära värmekällan då de ofta placeras högt och nära fast inredning. Värmarna och deras placering behöver förhålla sig till olika riktlinjer och lagar.

Läs även avsnittet "Träden i staden" under "Markanvändning".

Enligt lag får endast behörig elektriker utföra elinstallationer.

I Elsäkerhetsverkets föreskrifter och i elsäkerhetslagen finns mer information om vad som gäller.

Krav

En uteservering ska hålla alla utrymningsvägar tillgängliga. Placera värmare så att markiser och parasoll kan fällas ihop.

Det är ej tillåtet att placera kabeln direkt på mark utan medgivande från mobilitetsenheten.

Gasolbehållare får aldrig lämnas obevakade.

Hantering av gasol och andra brandfarliga vätskor kräver i de flesta fall (mer än 60 liter) särskilt tillstånd från brandkåren.

KRAV

- Hantering av gasol kräver tillstånd av räddningstjänsten
- Placering av värmare skall inte försvåra tillgänglighet och framkomlighet
- Infästningar av värmeenheter får inte ske på fasad
- Elkabel får inte placeras direkt på mark utan tillstånd från mobilitetsenheten

Råd och rekommendationer

Kalmar brandkår har kompletterande information och riktlinjer gällande brandskydd för uteserveringar.

Observera att värmare på fasad kan vara bygglovspflichtiga.

9. RENHÅLLNING och SKÖTSEL

Som tillståndshavare är det viktigt att det finns en medverkan till att bevara gator och torg i ett vårdat skick.

Tillståndshavaren får inte göra någon åverkan på, klippa eller beskära träd och buskar utan särskilt tillstånd från Kalmar kommun. Det är heller inte tillåtet att fästa till exempel vimplar, ljusslingor eller dylikt i träd, belysningsstolpar eller liknande utan tillstånd från mobilitetsenheten.

Upplåtelseområdet ska rensas från ogräs och brunnar hållas fria från skräp och löv.

Krav

Tillståndsinnehavaren är ansvarig för städningen inom upplåtelseområdet och området utanför detta om verksamheten påverkat det.

Verksamheten ska erbjuda papperskorgar inom upplåten yta i förhållande till behov.

För verksamhetens gäster ska det finnas 1 toalett per 50 gäster.

KRAV

- Upplåtelseområdet ska hållas städat
- Papperskorgar ska finnas för verksamhetens behov
- Skyltar får endast förekomma på försäljningsvagnen eller byggnaden

Råd och rekommendationer

Menyskylten kan på uterestaurang med fördel placeras på själva avgränsningen.

Musik får spelas för verksamhetens behov. Musiken bör spelas så ett vanligt samtal kan hållas.

Tillståndsinnehavaren kan kontakta miljöverksamheten på kommunen gällande frågor om ljud och buller.

10. UTESERVERING VINTERTID

Möjligheten att ha en servering under vintern bedöms från fall till fall, bland annat utifrån hur det är förenligt med vinterväghållningen. Exempelvis behöver den fria plogbredden vara minst 3,2 m.

KRAV

- Datum för mellan vilka tillstånd som sökes ska anges, samt ytan för respektive period.
- Vid akut underhåll eller reparationer ska uteserveringen kunna nedmonteras tillfälligt

Råd och rekommendationer

Till ansökningstillfället kan man ange utformning av uteserveringen för respektive säsong. Ofta förändrar man ytan och/ eller möbleringen beroende på säsong.

Vid alkoholserving behöver man tänka på att avgränsningen behöver vara stabil.

Planerar man för uteservering hela året med extern bardisk med stolar, så ska dessa vara stabila och anpassade för året-runt-bruk, liksom övrigt möblemang.

Vintertid kan, som tillägg, även högre bord med tillhörande pallar accepteras.

Man kan söka för uteservering gällande nästkommande år när som helst under innevarande år.

Skottning och halkbekämpning ska ske efter snöröjning. Snön är fastighetsägarens ansvar att ta hand om. Enligt ordningslagen ska en fastighetsägare utan oskäligt dröjsmål avlägsna snö och is som kan rasa ned och skada personer eller egendom på offentlig plats.

I ansökan bifogas överenskommelsen mellan fastighetsägaren och sökande vad gäller tillgängligheten att kunna utföra halkbekämpning och förebygga istappas vid behov.

I övrigt följer uteserveringar vintertid de principer som gäller årets andra delar.

Läs om ansökan under "Tillstånd.."
Se även checklistan på följande sida.

11. CHECKLISTA med KONTAKTLISTA

Det är mycket att tänka på när man ska ansöka om tillstånd för uteservering. Här finns en enkel checklista som hjälp på vägen.

Uteservering

Innan ansökan genomförs behöver man försäkra sig om att uteserveringen följer Kalmar kommuns riktlinjer. Stäm därför av så att aktuell uteservering följer riktlinjer för:

- Mått, placering och storlek
- Inramning
- Markyta/underlag
- Möbler och möblering
- Parasoll och markis
- Uppvärmning och el
- Bar och serveringsdisk
- Tillståndsanpassad utformning
- Övriga tillstånd

Kontaktlista

Polisen

Tillstånd för uteservering ska förnyas varje år. Ansökan om tillstånd för uteservering ska innehålla:

- Ifylld ansökningsblankett: [www.polisen.se/ Service/Blanketter/Tillstand/ Vanliga- blanketter/ Ansokan-tillstand-ordningslagen](http://www.polisen.se/Service/Blanketter/Tillstand/Vanliga-blanketter/Ansokan-tillstand-ordningslagen)
- En översiktlig plan över området med inritad måttsatt servering, samt en inzoomad ritning med uteserveringens tänkta möblering inritad
- (gärna i skala 1:50)
- Materialbeskrivning på utrustningen, gärna med bilder. Förutsättningarna ser ofta olika ut för sommar - respektive vintersäsong, och om ansökan avser hela året ska det beskrivas hur uteserveringen kommer att se ut under respektive säsong

Ansökan inlämnas digitalt på www.polisen.se, eller skickas till:

Polismyndigheten, Polisen Kalmar, 205 90 Malmö

Telefon: 114 14 eller 010-562 33 88

Mejladress: tillstand.sydst@polisen.se

Polisen kontaktas gällande frågor om ordning och säkerhet.

Brandkåren i Kalmar - brandfarlig vara

Observera att brandkåren i Kalmar har tagit fram ett eget dokument gällande riktlinjer för uteserveringar.

Ansökan om tillstånd för brandfarlig vara, till exempel gasolvärmare, lämnas till Kalmar brandkår.

Telefon: 0480 - 45 75 10 eller 0480-45 00 00

Epost: raddning@kalmar.se

Samhällsbyggnadskontoret, stadsarkitektverksamheten, med mobilitetsenheten och bygglovsenheten

Mobilitetsenheten hanterar frågor kring markupplåtelse och kostnader, hur man kan förankra staket och markiser i marken samt frågor om trafiksäkerhet och framkomlighet.

Mobilitetsenheten kontaktas gällande råd kring aktuell uteservering i förhållande till stads- och utemiljön.

Med bygglovsfrågor eller frågor om tillgänglighet, stadsbild och arkitektur vänder man sig till bygglovsenheten, Kalmar kommun.

Telefon: 0480 - 45 00 00

Epost: sam.byggnadskontoret@kalmar.se

Alkoholtillstånd

Man måste ha serveringstillstånd för att få servera starköl, vin, spritdrycker, andra jästa alkoholdrycker och alkoholdrycksliknande preparat.

Ansökan om alkoholtillstånd görs på tillståndsenheten, socialförvaltningen.

Telefon: 0480 - 45 00 00

Epost: social@kalmar.se

Informationen finns på www.kalmar.se

Miljöverksamheten

För att bedriva uteservering kan man också behöva komplettera med tillstånd rörande livsmedelshantering eller störningar från uteserveringar.

Telefon: 0480 - 45 00 00

Epost: sam.byggnadskontoret@kalmar.se

Serviceförvaltningen

Serviceförvaltningen tar hand om skötsel av gator och torg

Telefon: 0480 - 45 00 00

Epost: serviceforvaltningen@kalmar.se

Tillgänglighet

Se kapitlet om "Tillgänglighet."

Informationen finns på www.boverket.se/ tillgänglighet

Hemsidan till Tillgänglighetsrådet Kalmar finner man på kommunens hemsida.

Där finns även länkar till andra organisationer som DHR och FUB.

All information och länkar hittar du på: www.kalmar.se

Kalmar kommun
WWW.KALMAR.SE